

GİTARDA GEÇİŞLİ PARMAK YAPILANDIRMASININ ÖĞRENCİLERİN ÇALMA BECERİLERİNE ETKİSİ

Doç. Dr. Yakup Alper Varış
Ondokuzmayıs Üniversitesi
Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi ABD
yalperv@omu.edu.tr

Doç. Fatih Akbulut
Ondokuzmayıs Üniversitesi
Devlet Konservatuvarı
fatihbww.akbulut@gmail.com

Öğrt. Çağdaş Altıncı
Merkez Gazi İlköğretim Okulu, Hakkari
cagdasaltinci@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının gitar eserlerini seslendirmede müziksel akıcılıklarını etkileyen doğru parmaklandırmama ve gitarı ergonomik kullanmamaktan kaynaklanan aksama ve/veya kopuklukların giderilmesine yardımcı olmak, gitar notalarında kullanılan parmaklandırma sisteminin, gitar eserlerini seslendirmedeki etkilerini incelemek, gitar müziğinde nota rehberliğinin önemini ortaya koymaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden deneysel yöntem ile son-test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans programında öğrenim gören 7'si deney, 7'si kontrol grubu (n=14) olmak üzere 1., 2., 3. ve 4. sınıf gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin performansları video kayıt tekniği ile kayıt edilmiştir. Yapılan performans değerlendirmesi sonucunda veriler, IBM SPSS Statistics V21 programıyla Mann Whitney U Testi uygulanarak karşılaştırılmıştır. Araştırmada hareket kolaylığı sağlamaya yönelik uygun sağ ve sol el parmak düzenleriyle hazırlanmış gitar eserlerinin müzik öğretmeni adaylarının çalma becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Gitarda uygun parmak düzeni, gitarı ergonomik çalma, gitar çalım algoritması, gitarda nota rehberliği, müzik öğretmeni adayları.

THE EFFECT OF TRANSITIVE FINGER CONFIGURATION ON THE PROSPECTIVE TEACHER'S GUITAR PLAYING ABILITIES

Abstract

The purpose of this research is, to show the importance of the note guidance on the sound of guitar, to examine the effects on playing opuses of fingering system used on guitar notes and to help prospective music teachers to resolve disunities rooted in the wrong fingering that effects the fluency in playing and in the lack of ergonomical use of the guitar. In the research, experimental method and post-test control group pattern have been used from the quantitative research methods. Workgroup consists of 1st, 2nd, 3rd and 4th grade prospective teachers (experimental and control groups consist of 7 prospective teachers each) (n=14) who study in the Ondokuz Mayıs University, Faculty of Music Education bachelor's programme. The performances of prospective teachers have been recorded visually. The evaluation results of performances have been compared using Mann Whitney U Test via IBM SPSS Statistics V21 Programme. As the result, it has been observed that the guitar opuses prepared in the suitable left-right hand finger placements intended for easing movement skills effected positively the playing skills of prospective music teachers.

Keywords: Optimal guitar fingering, playing the guitar ergonomically, the algorithm of guitar playing, guidance in guitar scores, prospective music teachers.

GİRİŞ

Günümüzde en çok adını duyduğumuz çalgılardan biri olan gitar, müzik eğitiminde son derece önemli bir yere sahiptir. Bunun sebeplerinden birkaçı; gitarın, piyano ya da akordiyon gibi eşlik çalgılarından daha hesaplı ve rahat taşınabilir olması, çalım açısından kısa sürede kayda değer bir ilerleme kaydedilmesi, M. Carcassi, F. Sor, H.V. Lobos ve F. Tarrega gibi bestecilerin yazdığı başarılı yapıtlar; çeşitli müzik türlerindeki işlevsellik olarak sıralayabiliriz. Önceden basit bir eşlik çalgısı görünse de bir süre sonra solo çalgı olarak da kullanılması gitarın önemini ortaya koymaktadır.

Gitar eğitimi kolejlerde ve üniversitelerde 1963'den beri yer almış günümüzde solo ve orkestra çalgısı olarak kabul görmüştür (Hartman, 1966:454).

Bingöl (2013), gitarın yapısından gelen müzikal ifade zenginliğinin, hem solo hem de eşlik çalgısı olarak kullanılmasını sağladığı, yüzyılları aşan birikiminden ortaya çıkan geniş dağarı ve kendine özgü seslendirme tekniğiyle müzik dünyasında önemli bir yere sahip olduğunu belirtmektedir.

"Parmaklandırma" teriminin, belirli tonu üretmek için parmak seçimi olarak tanımlandığı söylenebilir. Parmaklandırma, bir köprülemeyi temsil eder ve bestecinin isteği doğrultusunda müzisyenin kişisel zevkiyle ses geçişi yapmasıdır (Flesch, 1979).

1732'de Rameau klavsen veya org için eşlik yöntemlerini farklı bir yaklaşımla ele aldığı çalışmasında armoninin temel ardışıklığındaki parmaklandırma tekniğini temel almıştır (Hayes, 1974).

"Doğru parmaklandırmanın ne kadar önemli olduğu çoktan dikkatinizi çekmiştir. Yanlış seçilmiş tek bir parmak bile tüm pasajı tamamen sekteye uğratabilir veya en azından sesi kalitesizleştirir, ses seviyesini düşürür ve çalarken rahatsız edici olur" (Czerny, 1851:27).

Dizi, aralık ve akor devinimlerini oluşturan notaların kümesel hareketi, gitar tuşesi üzerinde yatay, dikey ve yanal olmak üzere üç eksenlidir. Farklı hareketlerin oluşumu; aynı ses perdesindeki notaların, tuşe üzerinde birden çok yerde bulunmalarından kaynaklanmaktadır. Aynı ses perdesinin tuşe üzerinde birden çok bulunuyor oluşu; öncelikle notanın, tuşe üzerindeki uygun yerinin belirlenmesi gereğini ortaya koyar. Gitarın bu niteliği, nota ile tuşe arasındaki ilişkiyi dolaylı hale getirmektedir. Örneğin; piyanoda bu ilişki dolaysızdır. Bunun temel nedeni; notaların piyanoda sıralı halde bulunmasındandır. Notalar yatay eksen üzerinde soldan sağa inceler, sağdan sola kalınlaşırlar. Bir nota kendisini aynı ses perdesinde farklı bir bölgede tekrarlayamaz, on iki tonu temsil eden tuş kümesi, 7.3 oktavlık bir saha boyunca değişime uğramadan tekrarlanır. Müziği oluşturan her notanın tuşe üzerinde tek bir karşılığı vardır. Dolayısıyla nota yığınlarının oluşturdukları kalıplar tuşe üzerine birebir aktarılabilirler. Yaylı çalgı tuşesi de, notanın kendisini aynı ses perdesinde farklı bölgelerde tekrarlaması açısından gitar tuşesine benzer. Ancak akort sisteminin bakımsız olması nota yığınlarının oluşturduğu kalıpların değişime uğramadan yatay, dikey ve yanal olarak hareket etmelerine olanak tanır. Gitarda ise, bir müzik kalıbının farklı bir konuma aktarılması farklı bir tasarım gerektirir (Akbulut, 2014).

Bingöl'e (2013) göre, bir eserin seslendirilmesi sağ ve sol el arasındaki eşgüdümle sağlanır. Bu eşgüdümün sağlanmasında seslendirme hareketlerinin zamanlama boyutu büyük önem taşır.

Bu araştırma, "gitar eserlerinde yatay, dikey ve çapraz hareketi kolaylaştırmak, gitar tuşesinin çekiminden uzaklaşmamak ve müziksel ifadeyi ortaya çıkarmak için uygun parmak düzeni kullanmanın etkisi nedir?" sorusunun yanıtını içermektedir.

Problem Cümlesi

Gitarda geçişli parmak yapılandırmasının öğrencilerin çalma becerilerine olan etkisi nedir?

Alt Problemler

1. Uygun parmak düzenlerinin müzikal dokuya etkisi nedir?
2. Uygun parmak düzenlerinin eserin yorumlanmasındaki etkisi nedir?

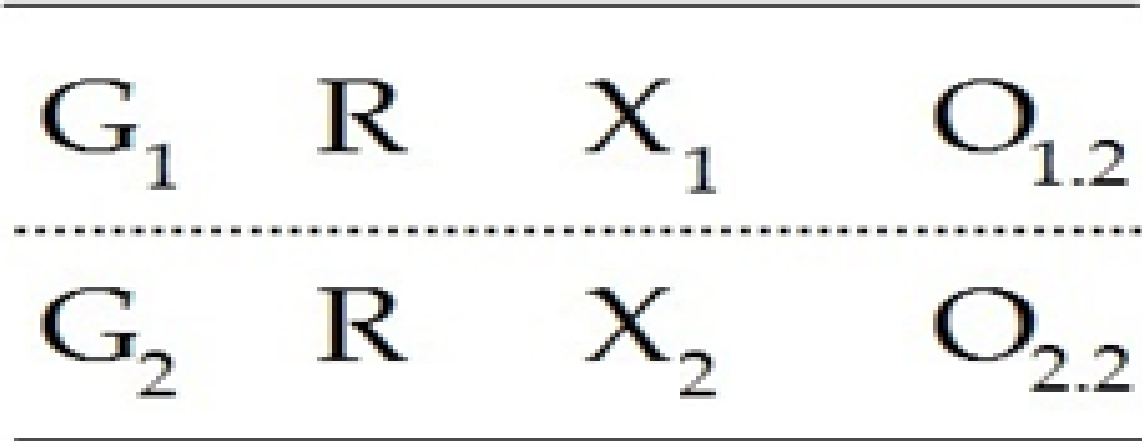
3. Uygun parmak düzenlerinin sağ-sol el uyumuna etkisi nedir?
4. Uygun parmak düzenlerinin sağ el çalma becerisine etkisi nedir?
5. Uygun parmak düzenlerinin sol el çalma becerisine etkisi nedir?
6. Uygun parmak düzenlerinin ritmik melodinin tempoyla uyumuna etkisi nedir?
7. Uygun parmak düzenlerinin seslerin bağıl olmasına etkisi nedir?
8. Uygun parmak düzenlerinin çalgı hakimiyetine etkisi nedir?
9. Uygun parmak düzenlerinin performans değerlendirme genel ve ortalama sonuçları nedir?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, gitarı seslendirirken bir önceki ve bir sonraki adımı düşünülerek oluşturulan uygun parmak düzenleriyle, öğrencilerin kendi bilgi birikimleri doğrultusunda oluşturduğu parmak düzenleri arasındaki fark ile ortaya çıkan müzikal ifade, akıcılık, bağıl çalma, çalgı hakimiyeti, sağ-sol el tekniği ve yorumlayabilme farkını tespit edip, gitar eğitimi alan bireylerin eğitim süreçlerine katkıda bulunmaktadır. Bu araştırma, gitar eğitimi alan bireylerin eğitim süreçlerine katkıda bulunmayı amaçlaması bakımından önem arz etmektedir.

YÖNTEM

Araştırmada son-test kontrol gruplu araştırma modeli kullanılmıştır. Bu yöntemin tercih edilmesinin sebeplerinden biri araştırmada kontrol ve deney grubunun bulunması, diğeri ise grupların yansız atama ile oluşturulmuş olmasıdır. Araştırmada kullanılan eserin temel düzeyde olmasından ve deney kontrol gruplarının dengeli dağılımından dolayı öntest yapılmamıştır.

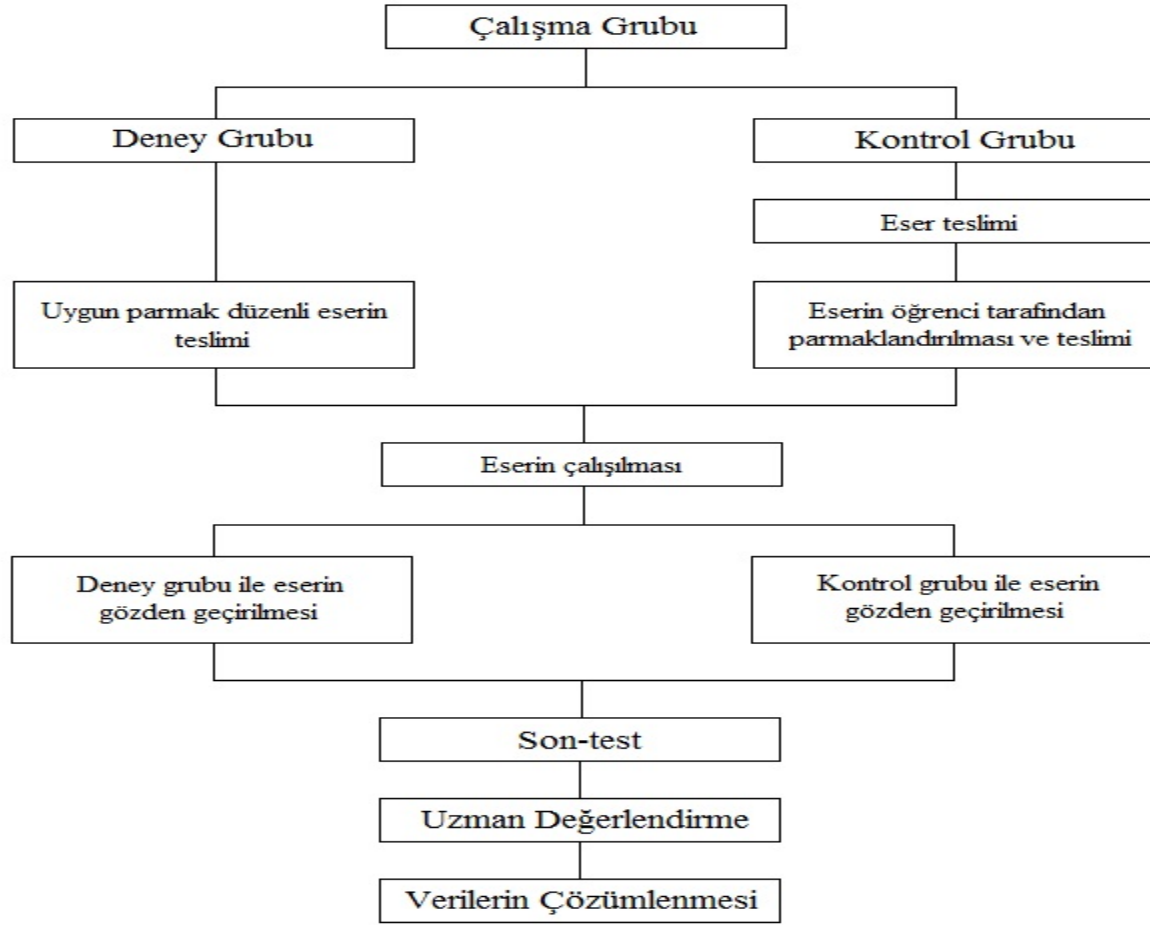

Şekil 1: Sontest kontrol gruplu modelin simgesel görünümü

“Çoğu denemelerde öntestin uygulanması ya olanaksız ya da gereksizdir. Grupların yansız atama ile oluşturulması, deney öncesi benzerliği sağlamak için yeterli sayılabilir. Böylece de, deney öncesi ölçmenin iç ve dış geçerlik üzerindeki olumsuz etkileri önlenir. Bu modelde, “X” in etkisi $O_{1.2}$ ve $O_{2.2}$ ölçmelerinin karşılaştırılmasıyla saptanır” (Karasar, 2004:98).

Deney ve Kontrol grupları eşit kabul edildiğinden “ G_1 ” ve “ G_2 ” değişken değildir. Deney ve Kontrol grupları belli olması için gruplara 1 ve 2 rakamları verilmiştir. Gözlemi ortaya çıkaracak olan “ X_1 ” ve “ X_2 ” değişkenleridir.

“ G_1 ”, araştırmada Deney Grubunu temsil etmektedir, “ G_2 ” ise Kontrol Grubunu temsil etmektedir. “R”, grupların rasgele (random) seçildiğini göstermektedir. “X” değişkenleri araştırmada “ $O_{1.2}$ ” ve “ $O_{2.2}$ ” (Observation) gözlemlerinin ortaya çıkmasını sağlar. Araştırmanın deneysel deseni Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2: Deneysel desen

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans programında öğrenim gören 7'si deney, 7'si kontrol grubu (n=14) olmak üzere 1., 2., 3. ve 4. sınıf gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grubu her sınıftan dengeli dağılım olacak şekilde belirlenmiştir. Deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerin sınıflara göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Deney ve kontrol gruplarının sınıflara göre dağılımı

Sınıf	Deney (f)	D%	Kontrol (f)	K%	f	%
1	2	16,66	1	8,33	3	25
2	2	16,66	1	8,33	3	25
3	1	8,33	2	16,66	3	25
4	1	8,33	2	16,66	3	25
Toplam	6	50	6	50	12	100

Tablo 1'de, gitar öğrencilerinin sınıflara göre dağılımı eşit (%25) olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol gruplarının dağılımlarının da yine eşit (%50) düzenlendiği görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmacılar öncelikle eser seçimi konusunda uzmanlara danışarak, iki gruptaki tüm öğrencilerin seviyesine uygun bir kontrapuntal eser belirlemiş ve uygun olan parmaklandırmayı yapmıştır. Kontrapuntal eser seçilmesinin sebebi, araştırma kapsamındaki tüm problemlere sonuç getirebilecek yapıda olmasından dolayıdır. Eser öncelikle Sibelius programıyla tekrar yazılıp eser ismi belirtilmeden kendi parmak numaralarını yazabileceği kutucuklar bırakılarak kontrol grubuna verilmiştir. 1 hafta içerisinde kontrol grubu eseri deşifre edip kendilerince uygun parmaklarını yazdıktan sonra araştırmacılara çoğaltarak teslim etmişlerdir. Bir sonraki hafta kontrol grubunun parmak numaraları belli olduğu için, araştırmacı uygun parmak düzeni hazırlanmış eseri deney grubuna vermiştir. Deney grubuna 1 hafta sonra verilmesinin sebebi öğrencilerin birbirleriyle iletişime geçerek uygun parmakları araştırma öncesi görmesini engellemektir.

Araştırmacı, gitar öğrencilerine parçayı çalışmalarını için 2 hafta süre vermiştir. 2. haftanın sonunda gitar öğrencilerinin uygun parmak düzenleriyle oluşturulmuş eseri seslendirmedeki ölçümü yapabilmek için öğrencilere ısınması için gerekli zaman tanınarak video kaydı yapılmıştır. Yapılan video kaydının değerlendirilebilmesi için, araştırmacı tarafından uzmanlara danışılarak 0-100 puan ölçekli performans değerlendirme formu hazırlanmıştır.

Performans değerlendirme formunda yer alan maddeler; müzikal dokuyu nota değerlerini muhafaza ederek birebir aktarabilme, eserin yorumlamaya hazır hale getirilmesi, sağ-sol el eşgüdümü sağlama, sağ el parmaklarının teller üzerindeki doğal konumu, yanal ve dikey hareketlerin tuşeden kopmadan yürümesi, ritmik melodinin tempoyla uyumu, seslerin bağlı olması ve çalgı hakimiyetinden oluşmaktadır.

Verilerin Çözülmesi

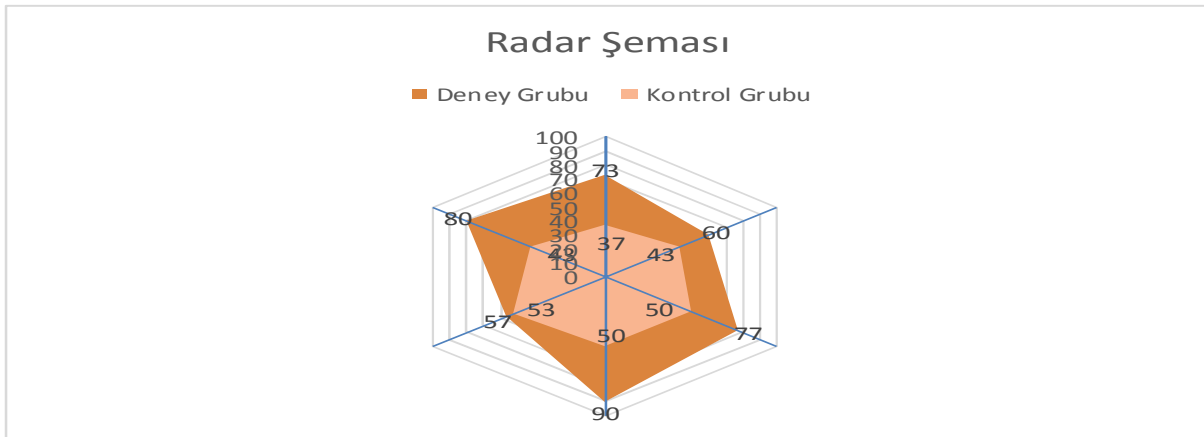
Kayıtlar, uzmanlar tarafından izlenip performans değerlendirme formu ile değerlendirildikten sonra, toplanan veriler istatistiksel işlemlere tabi tutulup çözümlenmiştir. İstatistiksel çözümleme için IBM SPSS Statistics v21 programından yararlanılmıştır. Bu program aracılığıyla gitar öğrencilerinin performans değerlendirme sonuçları incelenmiştir. Deney ve kontrol grubundaki puanların farkını ölçebilmek için Mann Whitney U testi kullanılmıştır ve güven sınırı %95 olarak belirlenmiştir. Grupların arasındaki farkın anlamlılık düzeyi gösteren $p \leq 0,05$ ise, gruplar arasında anlamlı bir puan farkının olduğu belirtilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, toplanan verilerin problem ve alt problemler dikkate alınarak çözümlenmesi sonucu oluşan bulgular ve yorumlar bulunmaktadır. Puan değerlerine radar şeması şeklinde ve betimsel olarak yer verilmiştir.

1.Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin müzikal dokuya etkisine ilişkin bulgular şekil 3.'de gösterilmiştir.

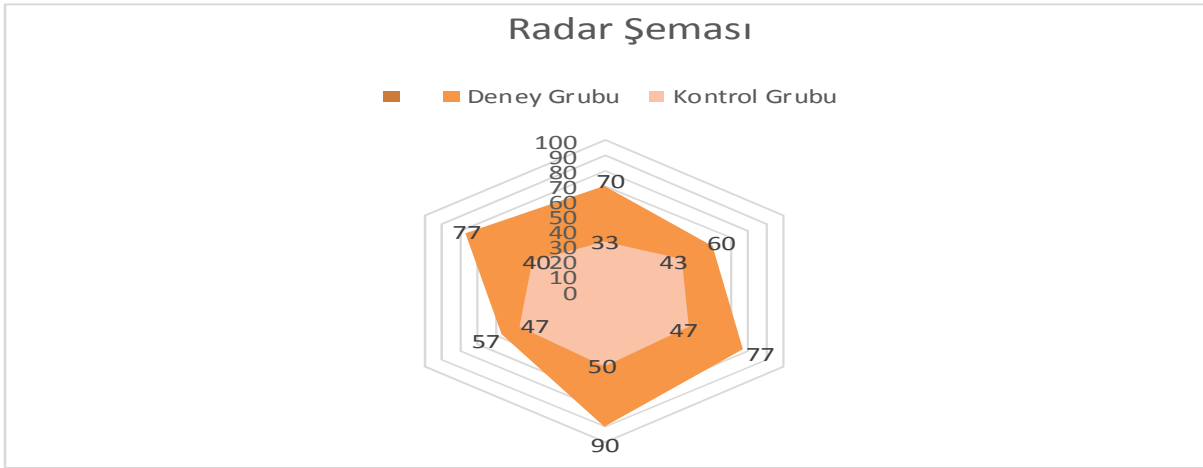

Şekil 3: Uygun parmak düzenlerinin müzikal dokuya etkisine ilişkin bulgular

Şekil 3'e göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 90, 80, 77, 73, 60 ve 57'dir. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 53, 50, 50, 43, 43 ve 37'dir. Böylece deney grubundaki tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin müzikal dokuya etkisinde aldığı puanlar kontrol grubundakilerden daha fazla olduğu söylenebilir. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 73 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 46 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin müzikal dokuya etkisinde aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin eserin yorumlanmasındaki etkisine ilişkin bulgular şekil 4'de gösterilmiştir.

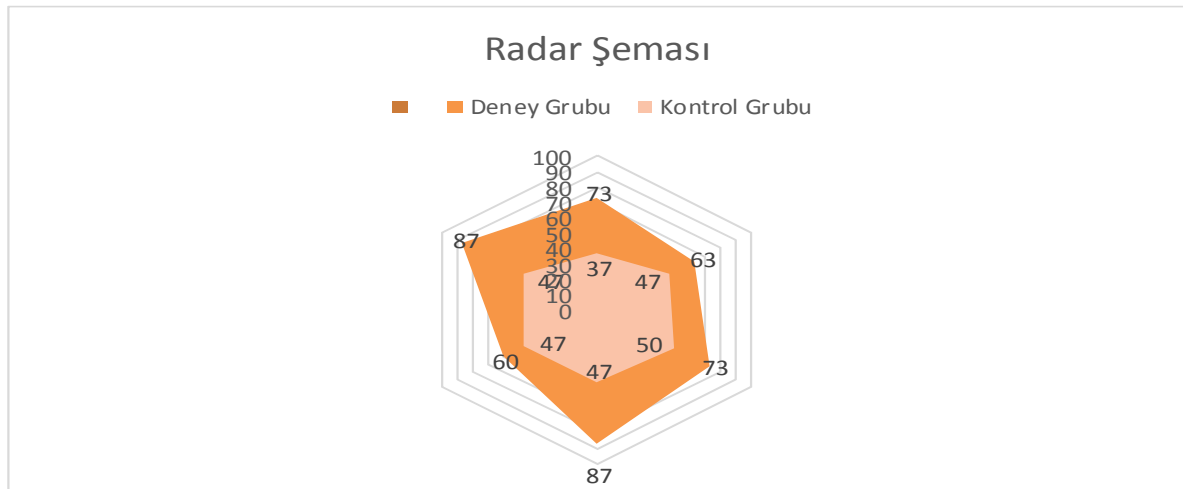

Şekil 4: Uygun parmak düzenlerinin eserin yorumlanmasındaki etkisine ilişkin bulgular

Şekil 4'e göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 90, 77, 77, 70, 60 ve 57'dir. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 50, 47, 47, 43, 40 ve 33'tür. Böylece deney grubundaki tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin eserin yorumlanmasındaki etkisinde aldığı puanlar kontrol grubundakilerden fazladır. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 72 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 43 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin eserin yorumlanmasındaki etkisinde aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin sağ-sol el uyumundaki etkisine ilişkin bulgular şekil 5.'de gösterilmiştir.

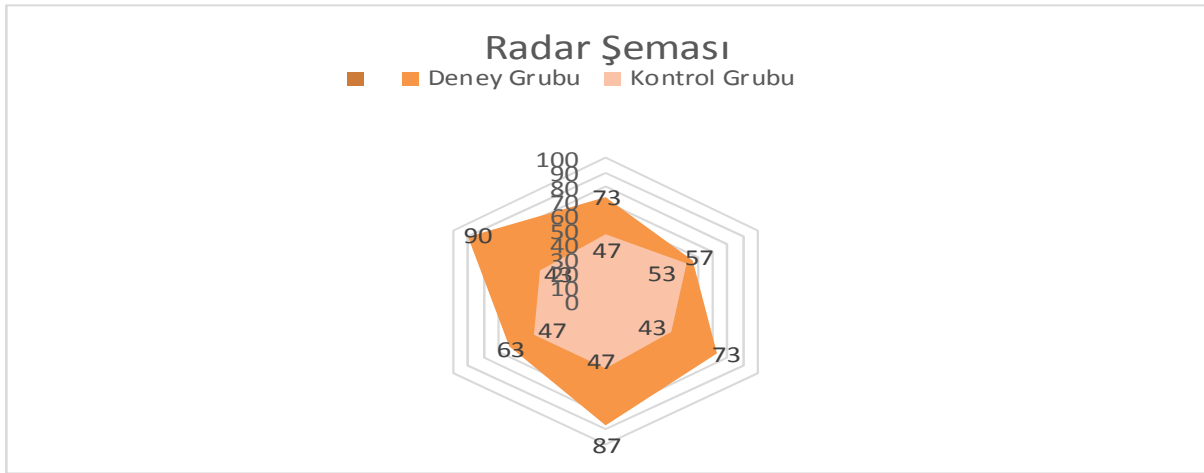

Şekil 5: Uygun parmak düzenlerinin sağ-sol el uyumundaki etkisine ilişkin bulgular

Şekil 5 'e göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 87, 87, 73, 73, 63 ve 60'tır. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 50, 47, 47, 47, 47 ve 37'dir. Böylece deney grubundaki tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin sağ-sol el uyumunda aldığı puanlar kontrol grubundakilerden fazladır. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 74 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 46 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin sağ-sol el uyumuna etkisinde aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

4. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin sağ el parmak düzenine etkisine ilişkin bulgular şekil 6'da gösterilmiştir.

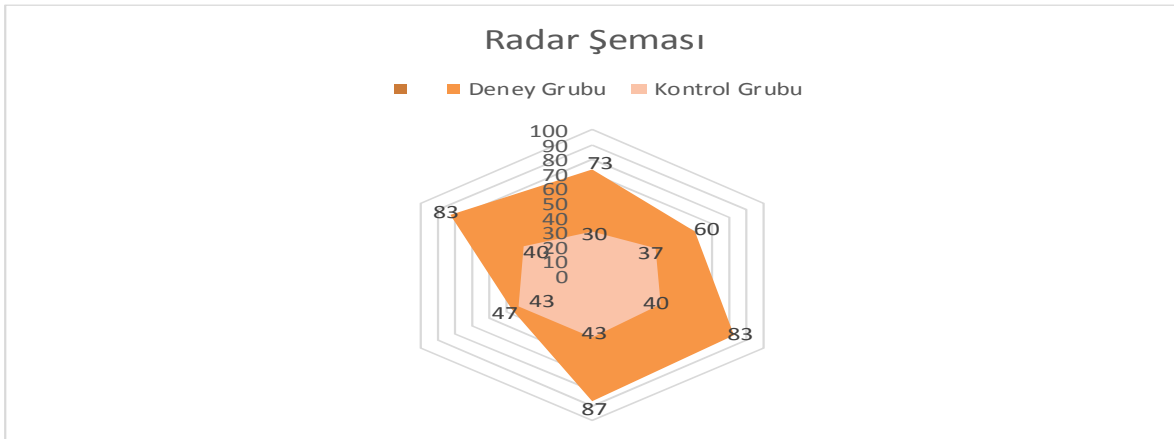

Şekil 6: Uygun parmak düzenlerinin sağ el parmak düzenine etkisine ilişkin bulgular

Şekil 6.'ya göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 90, 87, 73, 73, 63 ve 57'dir. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 53, 47, 47, 47, 43 ve 43'tür. Böylece deney grubundaki tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin sağ el parmak düzeninde aldığı puanlar kontrol grubundakilerden fazladır. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 74 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 47 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin sağ el parmak düzenine etkisinde aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

5. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin sol el çalma becerisine etkisine ilişkin bulgular şekil 7.'de gösterilmiştir.

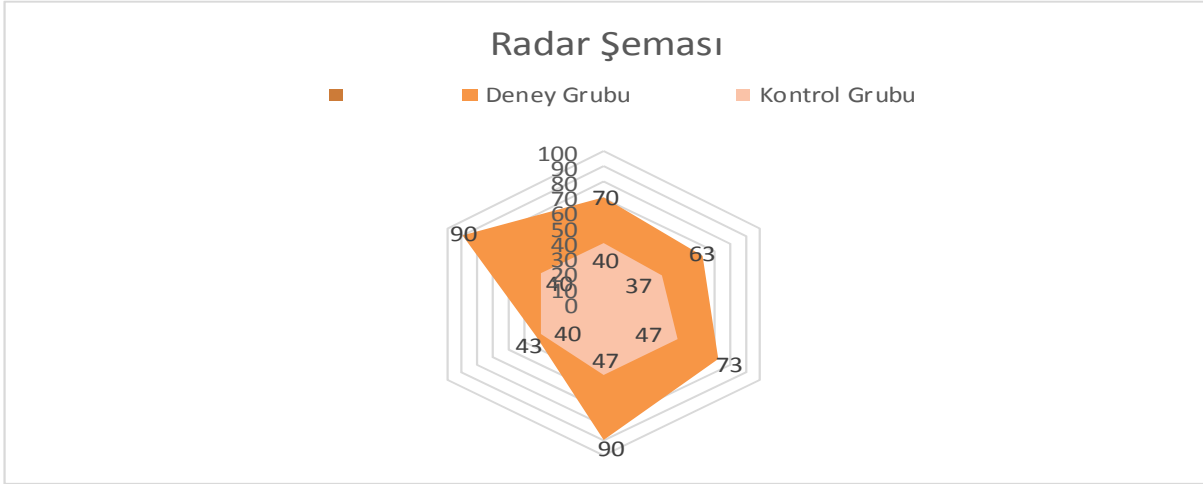

Şekil 7: Uygun parmak düzenlerinin sol el çalma becerisine etkisine ilişkin bulgular

Şekil 7'ye göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 87, 83, 83, 73, 60 ve 47'dir. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 43, 43, 40, 40, 37 ve 30'dur. Böylece deney grubundaki tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin sol el çalma düzeninde aldığı puanlar kontrol grubundakilerden fazladır. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 72 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 39 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin sol el çalma becerisine etkisinde aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

6. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin ritmik melodinin tempoyla uyumuna etkisine ilişkin bulgular şekil 8'de gösterilmiştir.

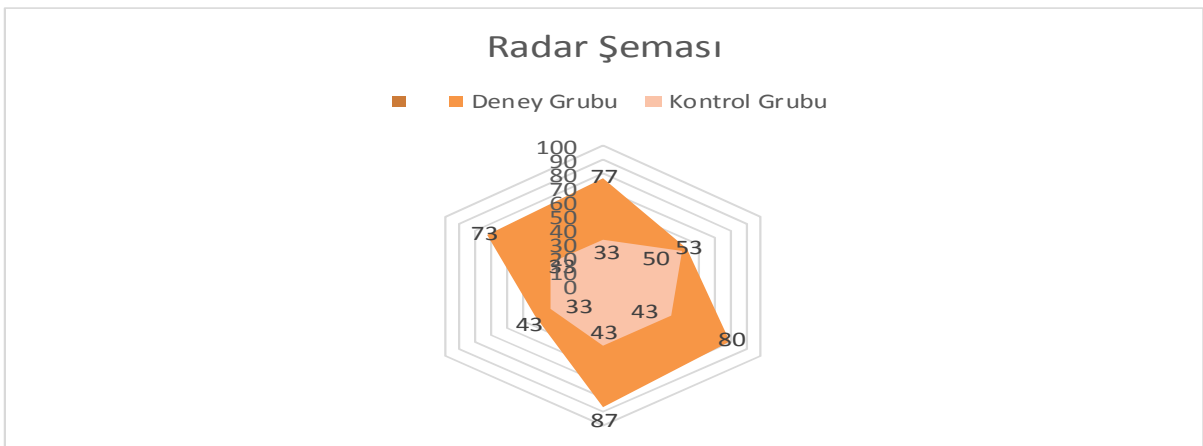

Şekil 8: Uygun parmak düzenlerinin ritmik melodinin tempoyla uyumuna etkisine ilişkin bulgular

Şekil 8.'e göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 87, 83, 83, 73, 60 ve 47'dir. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 43, 43, 40, 40, 37 ve 30'dur. Böylece deney grubundaki tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin ritmik melodinin tempoyla uyumunda aldığı puanlar kontrol grubundakilerden fazladır. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 72 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 42 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin ritmik melodinin tempoyla uyumuna etkisinde aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

7. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin seslerin bağlı olmasına etkisine ilişkin bulgular şekil 9'da gösterilmiştir.

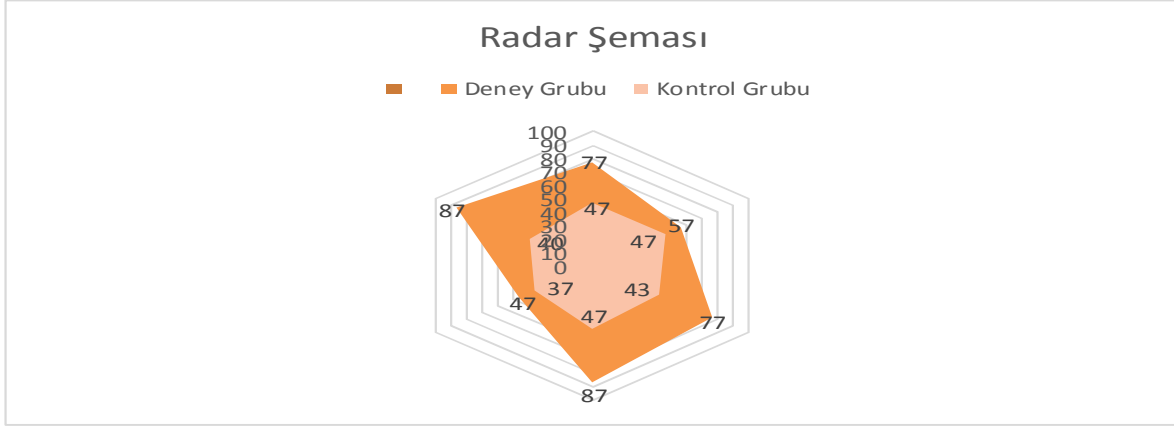

Şekil 9: Uygun parmak düzenlerinin seslerin bağlı olmasına etkisine ilişkin bulgular

Şekil 9'a göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 87, 80, 77, 73, 53 ve 43'tür. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 50, 43, 43, 33, 33 ve 33'tür. Böylece deney grubundaki 1 denek dışında tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin seslerin bağlı olmasında aldığı puanlar kontrol grubundakilerden fazladır. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 69 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 39 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin seslerin bağlı olmasında aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

8. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerinin çalgı hakimiyetine etkisine ilişkin bulgular şekil 10'da gösterilmiştir.

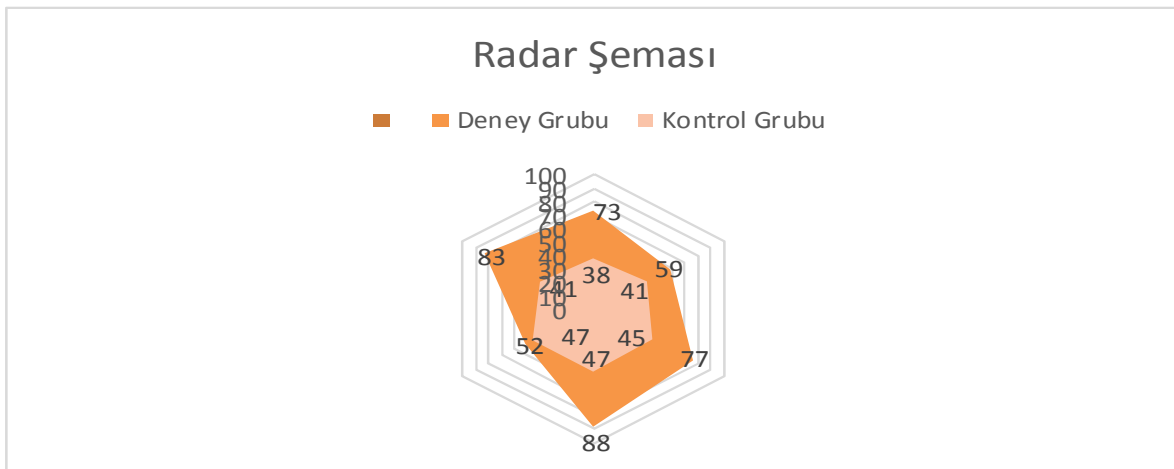

Şekil 10: Uygun parmak düzenlerinin çalgı hakimiyetine etkisine ilişkin bulgular

Şekil 10'a göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 87, 87, 77, 77, 57 ve 47'dir. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 57, 47, 47, 43, 40 ve 37'dir. Böylece deney grubundaki en düşük denek puanıyla kontrol grubundaki en yüksek denek puanı eşit, deney grubundaki diğer tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin çalgı hakimiyetinde aldığı puanlar kontrol grubundakilerden fazladır. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 72 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 43 olmuştur. Böylece deney grubunun uygun parmak düzenlerinin çalgı hakimiyetinde aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

9. Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Uygun parmak düzenlerine göre performans değerlendirme genel sonuçlarına ilişkin bulgular şekil 11'de gösterilmiştir.

Şekil 11: Uygun parmak düzenlerine göre performans değerlendirme ortalama sonuçları

Şekil 11'e göre deney grubunda alınan puan değerleri büyükten küçüğe doğru 88, 83, 77, 73, 59 ve 52'dir. Kontrol grubunda alınan puan değerleri ise büyükten küçüğe doğru 47, 47, 45, 41, 41 ve 38'dir. Böylece deney grubundaki tüm deneklerin uygun parmak düzenlerinin performans değerlendirme sonucunda aldığı puanlar kontrol grubundakilerden yüksektir. Deney grubunun aldığı ortalama puan değeri 72,08333 iken kontrol grubunun ortalama aldığı puan değeri 43,125'dir. Uygun parmak düzenlerine göre performans değerlendirme genel sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Uygun parmak düzenlerine göre performans değerlendirme genel sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol Grubu	6	3,50	21,000	0,000	0,002
Deney Grubu	6	9,50	57,000		

Deney grubunun uygun parmak düzenlerinin performans değerlendirmede aldığı ortalama puan, kontrol grubununkinden yüksektir.

SONUÇ

Eldeki araştırmada gitar öğrencilerinin, gitar eserlerinde uygun parmak düzenleri yazabilecek düzeyde olmadıkları saptanmıştır. Gitar eserlerinde sağ ve sol el parmak düzenlerinin ayrıntılı olarak yapılandırılmasının gitar çalımını büyük ölçüde etkilediği görülmektedir. Deney grubuyla kontrol grubu arasındaki performans puanları farkı 28,95'dir. Araştırmada hareket kolaylığı sağlamaya yönelik uygun sağ ve sol el parmak düzenleriyle hazırlanmış gitar eserlerinin müzik öğretmeni adaylarının çalma becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

1. Müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören gitar öğrencilerine, uygun parmak düzeni oluşturma yönteminin öğretilmesinin başarımlarının artırılması bakımından faydalı olacağı düşünülmektedir.
2. Öğrencinin gitar eğitimine başlamasından itibaren uygun parmağı kullanması için öğrenciye bu konuda gerekli müdahale mümkün oldukça yapılmalıdır.
3. Uygun parmak düzeni oluşturma çalışmaları daha karmaşık ve üst düzey eserlerde de yapılabilmelidir.
4. Uygun parmak düzeni oluşturma çalışmaları başka çalgılar üzerinde de denenebilir.
5. Uygun parmak düzeni oluşturmuş eser(ler) daha farklı ve geniş örneklem gruplarıyla tekrar araştırılabilir.
6. Gitar öğrencisi uygun parmak düzeni oluşturmayı bilmiyorsa uzman yardımı alarak çalışmasında fayda vardır.

Not: Bu çalışma 27- 29 Ekim 2016 tarihlerinde Antalya'da 7 Ülkenin katılımıyla düzenlenen World Conference on Educational and Instructional Studies- WCEIS'de bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Akbulut, F. (2014, Mart). Klasik Gitar Deşifresinde Kalıp Organizasyonunun Önemi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 8, 44.

Bingöl, F. (2013). Klasik Gitar Eğitiminde Parmak Hazırlamalı Seslendirme Yöntemi. *Ekev Akademi Dergisi*, 17, 56.

Karasar, N. (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Say, A. (1992). *Müzik Ansiklopedisi* (s. 544). Ankara: Başkent Yayınevi.

Hayes, D. (1974, Spring). Rameau's "Nouvelle Méthode" *University of California Press, Journal of the American Musicological Society Vol. 27 No. 1.*

Hartman, T. (1966). "The Guitar: Then and Now", *Perspectives in Music Education (Washington, D.C.: Music Educators National Conference).*

Czerny, C. (1851). *Letters to a Young Lady on the Art of Playing the Pianoforte*, (J. A. Hamilton, Çev.) New York: Firth, Pond & Co.

Flesch, C. (1979). *Violin Fingering*. New York: Da Capo Press.